

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA w ŁODZI**
ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź
tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12
e'mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO- 61- 1(16)/14/AB

Łódź, dnia 25 września 2014 r.

DECYZJA Nr RŁO 23/2014

- I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową z siedzibą w Sopocie, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

po uprawdopodobnieniu stosowania przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową z siedzibą w Sopocie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 powołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura Informacji Kredytowej S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, co jako sprzeczne z dobrymi obyczajami stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (test jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

i przyjęciu zobowiązania Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w Sopocie, **do podjęcia**, w terminie do dnia 30 listopada 2014 r., **działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom** poprzez przesyłanie tzw. Częściowych Wsadów Informacyjnych co najmniej raz w tygodniu zawierających informacje o nowych i zamkniętych rachunkach.

nakłada się na Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową z siedzibą w Sopocie, **obowiązek wykonania przyjętego zobowiązania poprzez:**

- przekazywanie do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o nowych i zamkniętych rachunkach w cyklach tygodniowych,
- rozpoczęcie przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o nowych i zamkniętych rachunkach w cyklach tygodniowych **w terminie do dnia 30 listopada 2014 r.**

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy

– **działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

nakłada się na Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową z siedzibą w Sopocie, obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania w terminie do dnia 31 grudnia 2014 r. zawierającej:

- informację o dacie przekazania do Biura Informacji Kredytowej S.A. pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego;
- daty przekazania do Biura Informacji Kredytowej S.A. kolejnych Częściowych Wsądów Informacyjnych, w okresie od daty przesłania pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego do dnia sporządzenia sprawozdania.

Uzasadnienie

W toku postępowania wyjaśniającego (sygnatura akt RŁO-403-17/13) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezesem Urzędu”) ustalił, że Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa z siedzibą w Sopocie – zwana dalej: „Kasą Krajową” jest spółdzielnią zrzeszającą wszystkie Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe – zwane dalej: „SKOK” lub „kasy spółdzielcze” – w Polsce, a jej celem jest m.in. zapewnienie stabilności finansowej SKOK oraz zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności. Aby cel ten osiągnąć SKOK na zasadzie wzajemności mają dostęp do informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych. Kasa Krajowa jako reprezentant SKOK współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej S.A. – zwanym dalej również: „BIK S.A.” - w zakresie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z udzielaniem kredytów i pożyczek bankowych. Wszelkie dane o klientach SKOK zawierające powyżej wskazane informacje, w zakresie w jakim są one potrzebne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń Kasa Krajowa przekazuje do BIK S.A. jako tzw. Wsady Informacyjne. Wsady Informacyjne do BIK S.A. Kasa Krajowa jest zobowiązana przysyłać do 21 dnia każdego miesiąca – według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego przesłanie Wsadu Informacyjnego. Kasa Krajowa jest uprawniona do częstszego przysyłania Wsądów Informacyjnych i ich aktualizowania, ale z uprawnienia tego nie korzysta. Oznacza to, że informacja o spłacie zadłużenia, która nastąpiła 1-go dnia danego miesiąca zostanie przekazana do BIK S.A. 21-go dnia następnego miesiąca, czyli po około 7 tygodniach. Brak aktualizacji pomiędzy przekazywaniem kolejnych Wsądów Informacyjnych stanowi zaniechanie niezwłocznego przekazywania przez Kasę Krajową do BIK S.A. informacji o wykonaniu zobowiązania przez konsumentów, narusza dobre obyczaje i może stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (test jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) – zwanej dalej: „ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji”. W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż istnieją podstawy do postawienia Kasie Krajowej zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) - zwanej dalej: „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów”.

W dniu 6 lutego 2014 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu, Postanowieniem Nr 1/61-1/14 (dowód: karty Nr 1-2), postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Kasę Krajową

praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura Informacji Kredytowej S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu, co jako sprzeczne z dobrymi obyczajami, może zostać uznane za czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o czym zawiadomił Kasę Krajową (dowód: karta Nr 3).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Kasa Krajowa w piśmie z dnia 11 marca 2014 r. (dowód: karty Nr 102 – 104) wskazała, że na mocy umów zawartych ze SKOK jedynie pośredniczy w przekazywaniu do BIK S.A. wsadów generowanych przez kasy spółdzielcze, z uwagi na fakt, że to wyłącznie spółdzielcze kasy udzielają pożyczek i kredytów, a zatem tylko one posiadają informacje kredytowe, które podlegają przekazaniu do BIK S.A. (dowód: karta Nr 102). Kasa Krajowa wskazała również, że przygotowała i udostępniła wszystkim kasom spółdzielczym stosowane narzędzia informatyczne do cotygodniowej aktualizacji Wsadów informacyjnych (tzw. wsadów częściowych – zawierających informacje o nowych i zamkniętych rachunkach kredytowych) wraz z odpowiednimi procedurami oraz projektem aneksu do zawartych pomiędzy Kasą Krajową a kasami spółdzielczymi umów (dowód: karty Nr 102 i 103).

W piśmie z dnia 17 kwietnia 2014 r. Kasa Krajowa przekazała zestawienie wszystkich członków Kasy Krajowej ze wskazaniem tych, którzy zawarli aneksy do umów w sprawie zbierania i udostępniania informacji, dotyczących przekazywania częściowych wsadów informacyjnych oraz tych, którzy faktycznie korzystają z możliwości zwiększenia częstotliwości generowania wsadów do BIK S.A. (dowód: karta nr 121).

W piśmie z dnia 26 maja 2014 r. Kasa Krajowa wystąpiła z wnioskiem o wydanie decyzji na podstawie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, składając zobowiązanie do zaniechania, w terminie do dnia 30 listopada 2014 r., stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do BIK S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do BIK S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu poprzez przesyłanie tzw. Częściowych Wsadów Informacyjnych co najmniej raz w tygodniu zawierających informacje o nowych i zamkniętych rachunkach (dowód: karty Nr 191- 192).

Pismem z dnia 21 lipca 2014 r. Prezes Urzędu zawiadomił Kasę Krajową o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w przedmiotowym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy (dowód: karta Nr 198).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa z siedzibą w Sopocie jest spółdzielnią wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000054951, zrzeszającą kasy spółdzielcze. Kasa Krajowa prowadzi szeroko zakrojoną działalność na rzecz tych kas, w tym reprezentuje ich interesy przed organizacjami krajowymi i zagranicznymi. Celem działalności Kasy Krajowej jest między innymi zapewnienie stabilności finansowej kas spółdzielczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności. Dla zapewnienia realizacji tych celów Kasa Krajowa podejmuje działania zmierzające do zapewnienia kasom spółdzielczym szerokiego dostępu do systemu wymiany informacji mających znaczenie dla realizacji ich celów statutowych, jakimi są udzielenie pożyczek i kredytów swoim członkom (dowód: karty Nr 10-16, 29).

Biuro Informacji Kredytowej S.A. jest instytucją utworzoną przez banki i Związek Banków Polskich na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.) – zwanej dalej: „prawem bankowym”. Zgodnie z tym przepisem banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucje upoważnione do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów - informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

Kasa Krajowa, jako reprezentant kas spółdzielczych, w zakresie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z udzielaniem kredytów i pożyczek bankowych, współpracuje z BIK S.A. Zasady tej współpracy określają „Regulamin gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przez Biuro Informacji Kredytowej S.A.” oraz „Umowa w sprawie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji” z dnia 29 marca 2006 r. – zwana dalej: „Umową” (dowód: karty Nr 29-39).

Zasady współpracy pomiędzy Kasą Krajową a poszczególnymi kasami spółdzielczymi w zakresie przekazywania przez kasy spółdzielcze do BIK S.A., za pośrednictwem Kasy Krajowej, informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków regulują umowy w sprawie zbierania i udostępniania informacji zawierane pomiędzy Kasą Krajową a poszczególną kasą spółdzielczą (dowód: karta Nr 102). Procedury przygotowania i przekazywania oraz aktualizacji danych do BIK S.A. zostały określone w ramach Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001 w dokumentach „Współpraca z BIK w zakresie przekazywania informacji kredytowej – Przygotowanie SKOK do przekazywania bazy danych dla BIK. Rejestr i zasady oceny jakości wsadów od SKOK.” (dowód: karty Nr 17-20) oraz „Współpraca z BIK w zakresie przekazywania informacji kredytowej do BIK S.A. – Przekazywanie informacji kredytowej do BIK S.A.” – zwanym dalej: „Procedurą przekazywania informacji kredytowej do BIK S.A.” (dowód: karty Nr 21-28).

W Umowie w § 3 ust. 1 został określony obowiązek Kasy Krajowej do przekazywania do BIK S.A. danych dotyczących konsumentów w formie między innymi Wsadów Informacyjnych, tj. danych o klientach kas spółdzielczych, znajdujących się w bazach danych tych kas i zawierających informacje o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń przekazywane przez kasy spółdzielcze (dowód: karty Nr 31-32).

Zgodnie z § 4 ust. 1 Umowy Kasa Krajowa zobowiązana jest przysyłać do BIK S.A. Wsady Informacyjne do dnia 21 każdego miesiąca według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego przesłanie Wsadu informacyjnego. Zgodnie jednak z § 4 ust. 2 Kasa Krajowa jest uprawniona do częstszego przysyłania Wsadów Informacyjnych i ich aktualizowania według stanu na dzień sporządzenia aktualizacji (dowód: karta Nr 32).

Zgodnie z „Procedurą przekazywania informacji kredytowej do BIK S.A.” pracownik kasy spółdzielczej generuje co miesiąc plik wsadu informacyjnego przeznaczonego dla BIK S.A. zawierający wszystkie dane kredytowe dotyczące członków SKOK i wsad ten przesyła na serwer komunikacyjny do Kasy Krajowej. Zgodnie z podpisanymi umowami pomiędzy Kasą Krajową a poszczególnymi kasami spółdzielczymi, informacje kredytowe za miesiąc poprzedni winny być dostarczone do Kasy Krajowej do 8 dnia miesiąca następującego po miesiącu, jakiego dane dotyczą.

Plik ze skonsolidowanymi ze wszystkich kas spółdzielczych informacjami kredytowymi o kredytobiorcach i poręczycielach będący połączeniem wszystkich indywidualnych wsadów kas spółdzielczych, Kasa Krajowa wysyła do 21 dnia miesiąca do BIK S.A. (dowód: karta Nr 23).

Przekazanie przez Kasę Krajową informacji do BIK S.A. o wykonaniu przez konsumenta zobowiązania następuje nawet po upływie około 7 tygodni od dnia wykonania zobowiązania.

W piśmie z dnia 4 czerwca 2013 r. Kasa Krajowa zwróciła kasom spółdzielczym uwagę na konieczność częstszej aktualizacji Wsadów Informacyjnych przekazywanych do BIK S.A. oraz poinformowała o podjęciu, po uzgodnieniach z BIK S.A., prac zmierzających do wprowadzenia do systemu możliwości cotygodniowego generowania Wsadów Informacyjnych (dowód: karty Nr 106-107).

W grudniu 2013 r. zostały przygotowane i udostępnione kasom spółdzielczym stosowne narzędzia informatyczne do cotygodniowej aktualizacji tzw. Częściowych Wsadów Informacyjnych, tj. zawierających informacje o nowych i zamkniętych rachunkach kredytowych wraz z odpowiednimi procedurami oraz projektami aneksu do zawartych pomiędzy Kasą Krajową a poszczególnymi kasami spółdzielczymi umów w sprawie zbierania i udostępniania informacji (dowód: karty Nr 103 i 108-118).

Treść zmian wprowadzonych do zawartych pomiędzy Kasą Krajową a poszczególnymi kasami spółdzielczymi umów w sprawie zbierania i udostępniania informacji została ustalona i zatwierdzona w Uchwale Nr 8 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 2 grudnia 2013 r. (dowód: karta Nr 109). Załącznik do tej uchwały stanowi „Procedura wymiany informacji” (dowód: karty Nr 110-113), w której zostało ustalone, że każda z kas spółdzielczych ma obowiązek przekazywania Częściowego Wsadu Informacyjnego do Kasy Krajowej do 4 dnia każdego tygodnia do godziny 12.00. (dowód: karta Nr 109).

Kasa Krajowa zrzesza 55 kas spółdzielczych. 4 kasy spółdzielcze nie podpisały aneksu do zawartej z Kasą Krajową umowy w sprawie zbierania i udostępniania informacji. Spośród kas spółdzielczych, które podpisały aneks do zawartej z Kasą Krajową umowy w sprawie zbierania i udostępniania informacji, dalsze 4 kasy spółdzielcze nie przekazują cotygodniowych Częściowych Wsadów Informacyjnych (dowód: karty Nr 122-123).

Kasa Krajowa złożyła zobowiązanie do zaniechania, w terminie do dnia 30 listopada 2014 r., stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do BIK S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do BIK S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu poprzez przesyłanie tzw. Częściowych Wsadów Informacyjnych co najmniej raz w tygodniu zawierających informacje o nowych i zamkniętych rachunkach (dowód: karty Nr 191-192).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji

oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie jest zatem, aby działania przedsiębiorców – którym zarzucono naruszenie jej przepisów – stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś interesu jednostki lub grupy. Ustawa, w odniesieniu do przedsiębiorców chroni wobec tego konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy, jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym.

Kasa Krajowa jest spółdzielnią zrzeszającą kasy spółdzielcze, zaś członkami kas spółdzielczych są konsumenci w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 121) – zwanej dalej: „kodeksem cywilnym” – który stanowi, iż za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 ze zm.) – zwanej dalej: „ustawą o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych” - do stosunków zobowiązaniowych pomiędzy kasami a ich członkami, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 1a, stosuje się przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem działania Kasy Krajowej nie były ograniczone do określonych konsumentów lub ich grupy. Dotyczyły interesu wszystkich konsumentów, którzy skorzystali lub mogli skorzystać z oferty każdej kasy spółdzielczej zrzeszonej w Kasie Krajowej dotyczącej jakiegokolwiek kredytu konsumenckiego oferowanego przez te kasy spółdzielcze. Działania te nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1 tej ustawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. W decyzji tej, jak wynika z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Przytoczony powyżej przepis jako przesłanki warunkujące możliwość wydania decyzji wskazuje: uprawdopodobnienie, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz zobowiązanie się przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom.

W niniejszym postępowaniu wymaga zatem rozważenia, czy zaistniały wskazane warunki w odniesieniu do działania i zobowiązania Kasy Krajowej, a ponadto, czy w przypadku ich wystąpienia uzasadnione jest przyjęcie zobowiązania strony postępowania i wydanie przez

Prezesa Urzędu decyzji w oparciu o wyżej wymieniony przepis.

Ad I. sentencji niniejszej decyzji

W przedmiotowym postępowaniu Prezes Urzędu postawił zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do BIK S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do BIK S.A. poszczególnych Wsadów informacyjnych w danym miesiącu, co jako sprzeczne z dobrymi obyczajami, może zostać uznane za czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 tej ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.),
- naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji,
- nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Dla uprawdopodobnienia stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest każdorazowo uprawdopodobnienie kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek:

- 1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
- 2) działanie to jest bezprawne,
- 3) działanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Ze względu na cel ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jakim jest podejmowanie w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, zaistniała potrzeba objęcia tą ustawą wszystkich rzeczywistych uczestników obrotu gospodarczego. Stąd zawarta w art. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definicja przedsiębiorcy obejmuje znacznie szerszy krąg podmiotów, niż na przykład ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 672) – zwana dalej: „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej”, która w art. 4 ust. 1 wskazuje, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Działalność gospodarcza została zdefiniowana w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jako zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów definicja przedsiębiorcy została znacznie rozszerzona. Ustawodawca w pkt 1 art. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje, że ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także:

- a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,
- b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,
- c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13,
- d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Związki przedsiębiorców zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów to izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, o których mowa w pkt 1, jak również związki tych organizacji. Pojęcie związku obejmuje wszelkie organizacje zrzeszające podmioty, które na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mają status przedsiębiorcy. W tym miejscu należy podkreślić, że na potrzeby ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów związki przedsiębiorców są przedsiębiorcami, niezależnie od tego, czy same prowadzą działalność gospodarczą. Przesądza to, czy ich członkami są przedsiębiorcy (por. *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, red. Aleksander Stawicki, Edward Stawicki, Warszawa 2011, s. 97).

Zgodnie z art. 41 ust. 1 i 2 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 ze zm.) – zwana dalej: „ustawą o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych” Kasa Krajowa jest prowadzącą działalność niezarobkową spółdzielnią osób prawnych, której członkami są wyłącznie kasy spółdzielcze.

Działalność kas spółdzielczych polegająca na gromadzeniu środków pieniężnych członków, udzielaniu im pożyczek i kredytów, czy też przeprowadzaniu na ich zlecenie rozliczeń finansowych spełnia kryteria działalności gospodarczej, o jakich mowa w przepisach o swobodzie działalności gospodarczej. Jest to bowiem działalność wykonywana w sposób zawodowy, stały i powtarzalny oraz zarobkowy. Charakter wykonywanej działalności przesądza więc o uznaniu, że kasy spółdzielcze posiadają status przedsiębiorcy w świetle przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Oznacza to zarazem, że kasy spółdzielcze są przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jedynie na marginesie należy zauważyć, że obowiązująca obecnie ustawa o spółdzielczych kasach oszczędnościowo - kredytowych nie zawiera przepisów stanowiących, że działalność kas ma charakter niezarobkowy (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2011r. sygn. akt III CZP 125/10 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 września 2012r. sygn. akt VI ACa 333/12).

Ponadto, zgodnie z art. 4 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych do stosunków zobowiązaniowych pomiędzy kasami a ich członkami, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 1a, stosuje się przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W konsekwencji zrzeszająca kasy spółdzielcze Kasa Krajowa jest związkiem przedsiębiorców, a tym samym jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 d) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez Kasę Krajową praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.**

Ad 2)

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Porządek prawny obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. akt XVII AmA 45/07). Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Porządek prawny, którego naruszenie może skutkować naruszeniem artykułu 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów. Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Tym samym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem (por. wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23 czerwca 2006 r. - sygn. akt XVII AmA 32/05). W art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawodawca wskazał natomiast przykładowe rodzaje praktyk, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Katalog ten nie jest wyczerpujący. Zatem oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta.

Jak wyżej wskazano art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera przykładowy katalog bezprawnych działań naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się między innymi czyny nieuczciwej konkurencji.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.

Uznanie określonego zachowania za czyn nieuczciwej konkurencji wymaga kumulatywnego spełnienia przesłanek wskazanych w wymienionym powyżej przepisie:

- 1) działania podjętego przez przedsiębiorcę, które wykazuje
- 2) sprzeczność z prawem lub dobrymi obyczajami oraz w konsekwencji którego doszło do
- 3) zagrożenia lub naruszenia interesu innego przedsiębiorcy lub klienta.

Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji zawiera sformułowaną na potrzeby tej ustawy, mającą charakter szczególny i autonomiczny definicję przedsiębiorcy. Ustawodawca w art. 2 wskazuje, że przedsiębiorcami są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową uczestniczą w działalności gospodarczej. Definicja ta ma szeroki zakres i posługuje się pojęciem „uczestniczenia” w działalności gospodarczej, a więc pojęciem znaczeniowo pojemnym.

Pomimo, że przedmiotem ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji jest zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej, to działanie w celu osiągnięcia zysku (zarobkowe) nie jest konieczną przesłanką zakwalifikowania określonego podmiotu jako przedsiębiorcy w rozumieniu art. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Ustawodawca odróżnia podmioty prowadzące działalność zarobkową od podmiotów prowadzących działalność zawodową, nie w celu osiągnięcia zysku. Aby działanie miało charakter zawodowy, musi odpowiadać określonym cechom – stałość, ciągłość, organizacja. Ustawodawca posługuje się również pojęciem „uczestniczenia” w działalności gospodarczej, a więc pojęciem znaczeniowo pojemnym. Podmiot może prowadząc działalność zawodową uczestniczyć w działalności gospodarczej, chociaż nie działa dla zarobku. Uczestniczenie w obrocie gospodarczym może polegać na różnych zachowaniach, które mogą mieć wpływ na bieżące albo przyszłe wyniki działalności przedsiębiorców lub interesy konsumentów. O tym, czy uczestnictwo w działalności gospodarczej danego podmiotu występuje, decyduje obiektywna ocena charakteru i rozmiaru jego działania (por. Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 r. II CK 161/02).

Kasa Krajowa jest spółdzielnią osób prawnych, której członkami są kasy spółdzielcze, prowadzącą na rzecz swoich członków niezarobkową działalność.

W ocenie Prezesa Urzędu, Kasa Krajowa jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Jest osobą prawną, która prowadząc działalność zawodową (w sposób stały, ciągły i zorganizowany) uczestniczy w działalności gospodarczej.

W dalszej kolejności, aby działanie mogło być uznane, w kontekście zarzutu postawionego Kasie Krajowej, za czyn nieuczciwej konkurencji, powinno spełniać przesłankę sprzeczności z dobrymi obyczajami i jednocześnie zagrażać lub naruszać interes klienta.

Uzasadnienie projektu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji wskazuje, że przez pojęcie dobrych obyczajów rozumie się szczególną umiejętność, staranność zawodową, uczciwość działania oraz dobrą wiarę. Przez staranność rozumie się staranność i fachowość, jakiej oczekuje się od porządnego kupca, która znajduje swoje źródło nie tylko w regulacjach prawnych, lecz również w zwyczajach handlowych oraz kodeksach postępowania. Staranność zawodowa związana jest z działalnością gospodarczą wykonywaną przez przedsiębiorcę, a więc działalnością, którą powinien charakteryzować profesjonalizm w zakresie podejmowanych czynności, zawodowość, fachowość, a także uczciwość w sferze jej wykonywania (por. Komentarz do art. 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, red. Marian Zdyb, LEX 2011). Oznacza to, że naruszające dobre obyczaje jest przekroczenie postanowień zawartych w kodeksach etycznych, kodeksach dobrych praktyk lub innych dokumentów tego rodzaju opracowanych dla poszczególnych grup zawodowych.

Takimi dokumentami są opracowane i przyjęte przez Kasę Krajową do stosowania Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego – zwany dalej: „Kanonem Dobrych Praktyk” oraz Kodeks Dobrych Praktyk i Zasad Działania Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych – zwany dalej: „Kodeksem Dobrych Praktyk”.

Kanon Dobrych Praktyk obejmuje zbiór zasad uniwersalnych dla całego rynku finansowego artykułuje podstawowe wartości i ideały etyczne przyświecające podmiotom finansowym, w szczególności w kontaktach z klientami. Został wypracowany w wyniku współpracy organizacji zrzeszających podmioty oferujące produkty i usługi finansowe, organizacji i instytucji reprezentujących interesy klientów, innych instytucji rynkowych, przy udziale grupy profesorów – autorytetów rynku i etyki biznesu, pod auspicjami Komisji Nadzoru Finansowego.

Zbiór zasad ujętych w Kanonie Dobrych Praktyk (<http://www.skok.pl/>) obejmuje między

innymi:

- uczciwość, która oznacza, że podmiot finansowy działa uczciwie i rozważnie, z poszanowaniem słusznego interesu klientów i dobra rynku finansowego,
- staranność, która oznacza, że podmiot finansowy prowadzi działalność rzetelnie i z należytą starannością,
- godność i zaufanie, które oznaczają, że podmiot finansowy postępuje w sposób budzący zaufanie oraz zapewniający poszanowanie godności klientów i kontrahentów, dbając o przejrzystość swoich działań,
- zasoby i procedury, które oznaczają, że podmiot finansowy dysponuje zasobami oraz procedurami niezbędnymi do sprawnego wykonywania i monitorowania prowadzonej działalności i wykorzystuje je w dobrej wierze.

Wśród zasad określonych w Kodeksie Dobrych Praktyk (<http://www.skok.pl/>) znajdujemy postanowienia, które wskazują, że usługi świadczone przez instytucje systemu spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych powinny być najwyższej jakości, a przy ich świadczeniu kasy spółdzielcze winny działać w dobrej wierze i z należytą starannością (Część I, Rozdział II, pkt 5), w stosunkach z klientami winny postępować z uwzględnieniem szczególnego zaufania, jakim są darzone oraz bardzo wysokich wymagań co do uczciwości, staranności i odpowiedzialności (Część II, Rozdział II, pkt 1), a w swojej działalności postępują rzetelnie i z należytą starannością (Część II, Rozdział II, pkt 7).

Należyta staranność jest jedną z naczelných i najczęściej pojawiających się w treści Kanonu Dobrych Praktyk oraz Kodeksie Dobrych Praktyk zasadą. Należyta staranność to obowiązek do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju, a w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej należyta staranność określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności (art. 355 § 1 i 2 k.c.).

W ocenie Prezesa Urzędu dobre obyczaje, o których mowa powyżej, zostały naruszone przez Kasę Krajową poprzez zaniechanie niezwłocznego przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do BIK S.A. poszczególnych Wsadów Informacyjnych w danym miesiącu. Aby uprawdopodobnić, że stosując określoną procedurę Kasa Krajowa działała bezprawnie należy określić znaczenie pojęcia „niezwłoczność”.

„Niezwłoczność” jest pojęciem niedookreślonym i jego interpretacja wymaga sięgnięcia do orzecznictwa w prawie cywilnym odnoszącego się zarówno do terminu spełnienia świadczenia, jak i ograniczenia prawa kupującego do odstąpienia od umowy sprzedaży.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 2006 r. (sygn. akt II CSK 293/06) wskazał, że „niezwłocznie” oznacza bez nieuzasadnionego odwlekania. Jest to termin realny, a do jego określenia należy uwzględnić okoliczności miejsca i czasu, rodzaj i rozmiar świadczenia.

Bardziej restrykcyjnie pojęcie „niezwłocznie” określił Sąd Najwyższy, w odniesieniu do ograniczenia prawa kupującego do odstąpienia od umowy sprzedaży (art. 560 § 1 k.c.). W uchwale z dnia 30 grudnia 1998 r. (sygn. akt III CZP48/88) Sąd Najwyższy wskazał, że między innymi względy natury praktycznej i pewność obrotu handlowego uzasadniają skonkretyzowanie pojęcia „niezwłocznie” wyrażone w ścisłych jednostkach czasu. Za taki termin Sąd Najwyższy uznał okres dwóch tygodni.

W okolicznościach faktycznych sprawy zgodnie z Umową, Kasa Krajowa dane o klientach

zawierające informacje o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w formie tzw. Wsadów informacyjnych wysyłała w terminie do 21 dnia miesiąca następującego po dniu jakiego dane dotyczą. Oznacza to, że Kasa Krajowa przekazywała informacje o wygaśnięciu zobowiązania konsumenta w terminie od 21 dni (w przypadku gdy spełnienie świadczenia nastąpiło ostatniego dnia miesiąca, którego dotyczył Wsad Informacyjny) do nawet 52 dni (w przypadku gdy spełnienie świadczenia nastąpiło pierwszego dnia miesiąca, którego dotyczył Wsad informacyjny), co oznacza, że z pewnością przekazywanie informacji do BIK S.A. nie następowało niezwłocznie, a to wskazuje, że Kasa Krajowa w tym aspekcie działania nie wykazała się należyłą starannością.

Na niekorzyść Kasy Krajowej przemawia również fakt, że zgodnie z obowiązującą Umową Kasa Krajowa miała możliwość częstszego przekazywania danych do BIK S.A., ale do czasu podjęcia przez Prezesa Urzędu interwencji, Kasa Krajowa nie korzystała z tej możliwości.

Takie zaniechanie w istotny sposób naruszało interesy konsumentów, którzy spłacając zadłużenie wobec kasy spółdzielczej podejmowali starania uzyskania kredytu u innego podmiotu finansowego.

Konsument, w dobre postępującej informacji, ma prawo oczekiwać i oczekuje, że istotne informacje, a do takich na pewno należy informacja o spłacie zadłużenia, zostaną zamieszczone w stosownej bazie niezwłocznie. Im szybciej taka informacja trafi do BIK S.A., tym szybciej dostęp do niej będą miały inne instytucje finansowe. Brak takiej informacji, który może być również skutkiem braku jej niezwłocznego przekazania, powoduje, że pomimo terminowo spłaconego kredytu zaciągniętego w jednej z kas spółdzielczych, konsumentowi zostanie odmówione udzielenie kredytu przez inne podmioty finansowe.

W tym miejscu wskazać należy, że dane z rejestru BIK S.A. nie są jedynym, ale podstawowym, powszechnym i najszybszym źródłem pozyskiwania informacji o spłacie zadłużenia, na podstawie którego banki i inne podmioty finansowe decydują o zdolności kredytowej konsumentów. Konsument mógł zwrócić się do kasy spółdzielczej o wydanie zaświadczenia o spłacie zadłużenia, ale jest to związane z niedogodnością. Wymaga, po pierwsze, wizyty w kasie spółdzielczej, a jeśli zaświadczenie nie może być wydane „od ręki” to więcej niż jednej wizyty, a po drugie, zaświadczenie takie jest wydawane odpłatnie. Ponadto, niektóre podmioty finansowe, zwłaszcza banki, nie respektują takiego zaświadczenia, gdyż w celu zminimalizowania ryzyka udzielania kredytu nierzetelnemu klientowi, korzystają odpłatnie z bazy danych BIK S.A.

Wobec powyższego należy uznać, że naruszenie przez Kasę Krajową dobrych obyczajów stało się przyczyną do uprawdopodobnienia spełnienia przesłanki bezprawności postępowania Kasy Krajowej w przedmiotowym zakresie.

Mając na uwadze powyższe **Prezes Urzędu stwierdził, że druga przesłanka** niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez Kasę Krajową praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona.**

Ad 3)

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 tej ustawy stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Ze zbiorowym interesem konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

Prezes Urzędu podkreśla, że o tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, iż „ (...) *nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można wszcząć tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczbie potencjalnych konsumentów.*” (wyrok SN z dnia 12 września 2003 r., sygn. akt I CKN 504/01).

W przedmiotowej sprawie Prezes Urzędu ma do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy po spłacie jednego kredytu zamierzali zaciągnąć kolejny, u innego podmiotu finansowego.

Działania Kasy Krajowej naruszają zarówno gospodarczy interes konsumentów (niemożność uzyskania kredytu w określonym czasie, obciążenie opłatą za wydanie zaświadczenia o spłacie zadłużenia), jak i interes nieekonomiczny (wydłużenie okresu na uzyskanie środków pieniężnych z kredytu, niedogodności związane z koniecznością dodatkowych wizyt w kasach spółdzielczych oraz załatwianiem formalności).

W związku z powyższym **Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka** niezbędna do uprawdopodobnienia stosowania przez Kasę Krajową praktyk wskazanych w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona**.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Ponadto, stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przyjmując zobowiązanie Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.

Jak Prezes Urzędu wykazał w niniejszej decyzji, okoliczności sprawy uprawdopodobniły, że Kasa Krajowa stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na zaniechaniu niezwłocznego przekazywania do Biura Informacji Kredytowej S.A. informacji o wygaśnięciu zobowiązania konsumentów, w okresie pomiędzy datami przesyłania do Biura Informacji Kredytowej S.A. poszczególnych Wsadów informacyjnych w danym miesiącu, co jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

W ocenie Prezesa Urzędu, podjęte przez Kasę Krajową zobowiązanie do podjęcia, w terminie do dnia 30 listopada 2014 r., działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom wskazanym przez Prezesa Urzędu poprzez przesyłanie tzw. Częściowych Wsadów Informacyjnych co najmniej raz w tygodniu zawierających informacje o nowych i zamkniętych rachunkach uwzględniają przepis art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Uzasadniony jest również termin zaproponowany przez Kasę Krajową. Wykonanie zobowiązania przez Kasę Krajową nastąpi tylko wówczas, gdy wszyscy członkowie (55

podmiotów) wdrożą procedurę tygodniowego generowania Wsadów. Wymaga to po stronie spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych wprowadzenia nowych procedur oraz zmian organizacyjnych, co wymaga dodatkowego czasu. Ponadto, Kasa Krajowa w przypadku spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, które nie wyrażają woli wdrożenia nowych zasad, musi mieć czas aby wypowiedzieć zawarte z nimi umowy, czyli doprowadzić do stanu, w którym pomiędzy Kasą Krajową a jej członkami obowiązywać będą i będą faktycznie realizowane jedynie umowy zawierające postanowienia dotyczące Częściowych Wsadów Informacyjnych.

Wobec spełnienia przesłanek wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.**

Ad II sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji nakładającej na przedsiębiorcę obowiązek wykonania zobowiązania, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę również obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Wobec tego Prezes Urzędu nałożył na Kasę Krajową obowiązek złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania w terminie do dnia 31 grudnia 2014 r. zawierającej:

- informację o dacie przekazania do Biura Informacji Kredytowej S.A. pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego;
- daty przekazania do Biura Informacji Kredytowej S.A. kolejnych Częściowych Wsadów Informacyjnych, w okresie od daty przesłania pierwszego Częściowego Wsadu Informacyjnego do dnia sporządzenia sprawozdania.

Prezes Urzędu uznał, że tak określony termin jest wystarczający dla Kasy Krajowej do przygotowania i przekazania Prezesowi Urzędu dowodów wykonania złożonego zobowiązania.

W związku z tym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Zastępca Dyrektora Delegatury*

Andrzej Kędzia

Otrzymuje:

pełnomocnik

Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w Sopocie